UUMAJA JA VAASA 2030
– rajattomien mahdollisuuksien ja kestävän kasvun seutu

Raportti toteutetuista toimenpiteistä 2025

UMEÅ KOMMUN

VAASA.

Johdanto 2

Painopistealue 1 3
Innovatiivinen, integroitunut,
kasvava ja kestävä elinkeinoelämä

Painopistealue 2 5
Kilpailukykyinen, osaajia houkutteleva seutu

Painopistealue 3
Vetovoimaiset kaupunki- ja elinympäristöt 7

Painopistealue 4 10
Uumaja ja Vaasa – yhteisiä elämyksiä

Viestintä 16

VALOKUVAT
s. 1 Vaasn kaupunki, s. 4 Christoffer Björklund, s. 6 Uumajan kunta, s. 8 Susanna Slotte-Kock, s. 9 Samppa Toivonen / APOLLO PHOTO, s. 12 Susanna Slotte-Kock, s. 14 Uumajan kunta, s. 15 Noora Roine-Rauhala, s. 17 Uumajan kunta

Johdanto

Maailmantilanteen jatkuva eskaloituminen on osaltaan johtanut siihen, että Suomi ja Ruotsi ovat lähentyneet toisiaan entisestään. Valitettavasti voidaan todeta, että vuosi 2025 merkitsi siirtymää kriisinhallinnasta uuteen strategiseen normaalitilaan, jossa turvallisuus ja siviilivalmius integroituvat kaikkeen toimintaan energiapolitiikasta aluekehitykseen. Kahdenvälinen, pohjoismainen tai vaikkapa EU:n ja Naton sisäinen rajat ylittävä yhteistyö ei ole enää vain mahdollisuus vaan välttämättömyys. Vaasan ja Uumajan pitkäaikaisen yhteistyön ansiosta Merenkurkun seutu on edelläkävijä strategisesti tärkeitä ja nopeitakin päätöksiä tehtäessä. Suomi ja Ruotsi ovat nykyisin EU:n ja Naton pohjoisen ulottuvuuden etulinjassa, ja vuoden 2025 aikana maiden suhde Natoon syveni jäsenyydestä aktiiviseksi toimijuudeksi uusien puolustusrakenteiden myötä.

Vuoden 2025 kansainväliset kaupparistiriidat vaativat enemmän myös teollisuuden, logistiikan ja huoltovarmuusketjujen kriisinkestävyydeltä, erityisesti pohjoisessa ja rannikkoalueilla. Molemmat maat vahvistivat myös rajavalvontaansa vuoden aikana. Epävarmuudet Euroopan sähkö- ja kaasumarkkinoilla korostivat Suomen ja Ruotsin roolia vakaina pohjoiseurooppalaisina energiantuottajina.

Kaikesta huolimatta vuosi 2025 nosti **Merenkurkun ja erityisesti Uumajan ja Vaasan näkyvästi esiin** seutuna, jossa keskiössä ovat maailmanluokan vihreä merenkulku, selkeät askelet kohti kiinteää yhteyttä ja vahva kansainvälinen tunnustus energiayhteistyöstämme. Vuoden aikana jatkoimme strategisen kumppanuutemme kehittämistä, ja uusista linjauksista keskusteltiin vallitsevan kansainvälisen tilanteen pohjalta. Näin ollen aloitamme strategian päivittämisen vuonna 2026.

Painopistealue 1
Innovatiivinen, integroitunut, kasvava ja kestävä elinkeinoelämä

Kestävien energiaratkaisujen kehittämistä tukenut *Bothnia Green Energy* hanke sai syksyllä 2025 sekä kansallista että kansainvälistä tunnustusta rajat ylittävästä energiayhteistyöstään. Hanke päättyi vuoden 2025 aikana, mutta sen konkreettisena tuloksena perustettiin Merenkurkun neuvoston uusi Energian valmisteluryhmä, johon kuuluu kuusi energiayhtiötä, muun muassa Umeå Energi ja Vaasan Sähkö, sekä alueen yliopistot. Hankkeen toteutuksesta vastasivat VASEK, Merinova ja Uumajan kunnan elinkeinoelämän palveluosasto yhteistyössä muiden kumppaneiden kanssa.

Vuoden 2025 aikana Vaasa, Uumaja, Örnsköldsvik, Pietarsaari ja Kristiinankaupunki valmistelivat yhteistä *Business Contacts Kvarken* -elinkeinoelämähanketta (Interreg Aurora, Merenkurkun neuvosto). Hankkeen tavoitteena oli lisätä yritysten välistä liiketoimintaa Merenkurkun yli ja siten vahvistaa yritysten kilpailukykyä. Valitettavasti hanke sai aluksi kieltävän päätöksen, mutta hankealoitetta on jatkokehitetty ja se odottaa parhaillaan uusia päätöksiä.

Myös Bothnian *Coastal Route* -hanke saatettiin päätökseen vuoden 2025 aikana. Hankkeen puitteissa Pohjanlahtea ympäröiviä Suomen ja Ruotsin rannikkoalueita kehitettiin ja markkinoitiin ainutlaatuisena ympärivuotisena matkailukohteena. Yhteistyöhön osallistui 13 matkakohdetta sekä Wasaline, ja 23 eurooppalaista matkanjärjestäjää myi kohteeseen liittyviä matkailupaketteja kaudelle 2025–2026. Hankkeen toteutuksesta vastasivat VASEK ja Visit Umeå yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Hankkeen myönteisten tulosten pohjalta valmisteltiin jatkohanke *Bothnian Coastal Route* 2 (Interreg Aurora, Merenkurkun neuvosto), joka olisi kattanut laajemman alueen, mukaan

lukien Korkearannikon. Suunnitelma oli jatkaa matkailun kehittämistä ja markkinointia. Myös tämä hanke sai aluksi kielteisen päätöksen, mutta sitä on sittemmin kehitetty ja odottaa parhaillaan uusia päätöksiä.

Vuonna 2025 toteutui poikkeuksellisen suuri määrä kasvokkain järjestettyjä tapaamisia. Yhteisten hankkeiden lisäksi toteutettiin vastavuoroisia vierailuja toistemme innovaatio- ja yrityspalveluyksikköihin. Yritysten omistajanvaihdoksia käsitellyt tapahtuma järjestettiin Aurora Botnia aluksella. Lisäksi kunnalliset yhtiöt, erityisesti energia-, vesi- ja infrastruktuurialoilla, järjestivät useita tapaamisia osaamisen jakamiseksi ja yhteistyön vahvistamiseksi. Kestävää rakentamista kehitettiin Vaasan seudulla Uumajassa käytössä olevan yhteistyömallin pohjalta. Logistiikkaa kehitettiin elinkeinoelämän tarpeisiin perustuen painottaen erityisesti meriliikennettä ja lentoyhteyksiä.

Painopistealue 2
Kilpailukykyinen, osaajia houkutteleva seutu

Alueen kehittämisen kannalta on ratkaisevan tärkeää houkutella ja sitouttaa osaajia sekä yksittäisillä alueilla että yhteisellä laajemmalla alueellamme. Tätä varten on käynnissä useita aloitteita, joilla alueita markkinoidaan ja pyritään houkuttelemaan uusia asukkaita. Vuoden 2025 aikana Uumajan ja Vaasan välinen tiivis yhteistyö jatkui ja konkretisoitui muun muassa kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihdon kautta, mikä on osaltaan syventänyt kehittämistyötä. Kaupunkien välistä ammatillista vuorovaikutusta on vahvistettu job shadowing jaksoilla, vierailuilla ja yhteisillä tapaamisilla. Yhteistyö on ollut tärkeää tilanteessa, jossa Vaasan rooli työmarkkinakysymyksissä on muuttunut sen myötä, että Vaasasta tuli Pohjanmaan työllisyysalueen vastuukunta Suomen valtakunnallisten uudistusten seurauksena.

Työtä ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden mahdollistamiseksi jatkettiin. Hankkeiden tavoitteena on lisätä niiden opiskelijoiden osuutta, jotka päättävät jäädä alueelle valmistumisensa jälkeen. Uumajassa on käynnissä esimerkiksi *Gateway*-hanke, ja *Vaasassa Vetovoimainen Vaasanseutu* -hanke saatettiin päätökseen vuodenvaihteessa. Sekä Uumaja että Vaasa panostavat opiskelijoiden sitouttamiseen tarjoamalla kesätyöpaikkoja, harjoittelumahdollisuuksia ja osa-aikatyötä. Vaasan kaupunki lisäsi kesätyöpaikkojen määrää ja haastoi samalla muut Pohjanmaan kunnat sekä Suomen 21 suurinta kaupunkia seuraamaan esimerkkiä. Toimenpiteet vahvistavat opiskelijoiden alueellista kiinnittymistä opintojen aikana ja tukevat heidän työllistymismahdollisuuksiaan valmistumisen jälkeen. Uusia ulkopuolisella rahoituksella toteutettavia hankealoitteita valmistellaan jatkossakin yhteisesti ja vuoropuhelussa tavoitteena kokeilla innovatiivisia työmuotoja ja strategioita alueen veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi. ●

Painopistealue 3
Vetovoimaiset kaupunki- ja elinympäristöt

Kesällä 2025 Wasaline sai Green Shipping Corridor -tunnustuksen. Wasalinen alus Aurora Botnia siirtyi kokonaan biokaasukäyttöiseksi, minkä myötä syntyi maailman ensimmäinen kansainvälinen vihreä merenkulun käytävä, jossa kaikki matkat toteutetaan hiilineutraalisti. Tämän ovat mahdollistaneet yhteistyöllään Vaasan kaupunki, Uumajan kunta, Umeå Hamn AB, Umeå Kommunföretag AB, Wasaline ja Kvarken Ports.

Syksyllä 2025 Wasalinen liiketoiminta myytiin Stena Linelle, mikä pitkällä aikavälillä vahvistaa Merenkurkun yhteyttä osana laajempaa pohjoismaista ja eurooppalaista liikennejärjestelmää. Aurora Botnia alus on edelleen Kvarken Linkin omistuksessa, jonka omistavat puoliksi Uumajan kunta ja Vaasan kaupunki.

E12-kulkureitin ja itä-länsisuuntaisen huoltovarmuuskäytävän kehittämistyö jatkui, ja sen keskeiset toimijat, kuten Uumajan kunta ja Vaasan kaupunki, allekirjoittivat yhteisen kannanoton. Tämä vahvistaa yhteistyötä Merenkurkun yli ja tavoitetta lisätä ihmisten ja tavaroiden liikkuvuutta käytävässä. Suomen Väylävirasto sai kesällä 2025 valmiiksi esiselvityksen kiinteästä Merenkurkun ylittävästä yhteydestä, ja selvityksessä todettiin hankkeen olevan teknisesti toteuttamiskelpoinen.

Kokemusten vaihto oli aktiivista vuoden aikana. Elokuussa Uumajan ympäristö- ja terveydensuojelun johtoryhmä vieraili Vaasan vastaavissa yksiköissä. Syyskuussa Uumajan asemakaavoittajat vierailivat Vaasassa ja toteuttivat useita tutustumiskäyntejä. Molemmilla vierailuilla käsiteltiin kaavoitusta, työtapoja ja seurantakäytäntöjä.

Yhteistyö ukrainalaisen Hersonin kaupungin kanssa toimii esimerkkinä kolmen kaupungin välisestä vuoropuhelusta strategisen suunnittelun, asukasosallistumisen ja varautumisen teemoissa. Syyskuussa 2025 Uumajan, Vaasan ja Hersonin edustajat tapasivat ensin Uumajassa ja sen jälkeen Vaasassa *ICLD-hankkeen (Swedish International Centre for Local Democracy)* puitteissa. Uumajassa painopiste oli suunnitteluperiaatteissa, strategiatyössä, vuoropuhelussa ja kestävässä kaupunkikehityksessä, mihin sisältyivät tutustumiskäynnit Returbutikeniin, Återvinningscentraleniin ja Seniortorgetiin. Vaasassa esiteltiin kaupungin osallisuusohjelmaa, osallistuvaa budjetointia ja lapsiystävällisen kunnan toimintamalleja. Hersonin edustaja vieraili Vasa gymnasiumissa kertomassa arjesta Ukrainassa, samalla kun käytiin tärkeitä keskusteluita valmiudesta, avoimuudesta ja kansalaisyhteiskunnan roolista sota-aikana. Näissä jaettiin kokemuksia kaikista kolmesta kaupungista. Vierailu jatkui tutustumiskäynnillä Westenergyn jätteenpolttolaitokseen, ja viimeinen päivä omistettiin Vaasan ja Hersonin kahdenväliselle yhteistyölle. ●

Painopistealue 4
Uumaja ja Vaasa – yhteisiä elämyksiä

Syyskuussa käynnistettiin kolmivuotinen hanke *Kvarken Film Network* ja *Kvarken Film Hub*, jonka tavoitteena on vahvistaa elokuva-alan kehitystä Merenkurkun alueella. Hanketta toteuttavat tiiviissä yhteistyössä Yrkeshögskolan Novia, Film i Västerbotten ja Merenkurkun neuvosto.

Pohjolan päivää vietettiin 23.3.2025 Uumajassa Vävenissä Uumajan kunnan, Vaasan kaupungin kulttuuripalvelujen ja Wasa Teaterin yhteistyönä. Lisäksi yhteistyötä jatkettiin Kuorofestivaalin, Taiteiden yön ja Spelrum-tapahtuman osalta.

Vaasa ja Uumaja jatkoivat taloudellisen tuen myöntämistä yhdistyksille rajat ylittävien hankkeiden edistämiseksi. Vaasan kaupunki otti käyttöön uuden tukijärjestelmän ystävyyskaupunkitoimintaan, jossa painopiste on kulttuuri- ja urheiluvaihdoissa. Vuonna 2025 Vaasassa tuettiin kuutta toimijaa, ja Uumaja myönsi matka-avustuksia 20 yhdistykselle.

Kaupunkien liikuntapalvelut järjestivät elokuussa yhteistyössä kaksi salibandyottelua Vaasan jäähallissa Turun TPS:n ja Uumajan Thorengruppenin välillä.

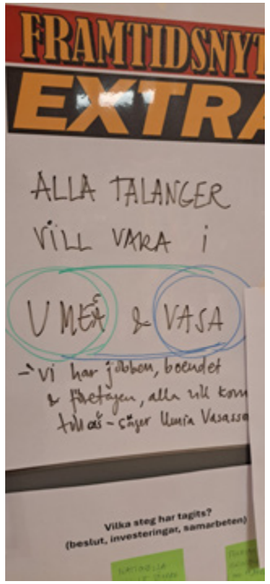
Lisäksi uumajalaisia jalkapallojoukkueita osallistui Wasa Footballcupiin kesäkuussa ja vaasalaisia joukkueita Umeå Fotbollsfestivaliin heinäkuussa. Vaasan kanoottikerho ja Umeå Kanotklubb järjestivät yhteisen viikonlopputapahtuman Uumajassa heinäkuussa, ja Umeå Brottning ja Vaasan Toverit osallistuivat yhteiselle harjoitusleirille Yhdysvalloissa huhtikuussa.

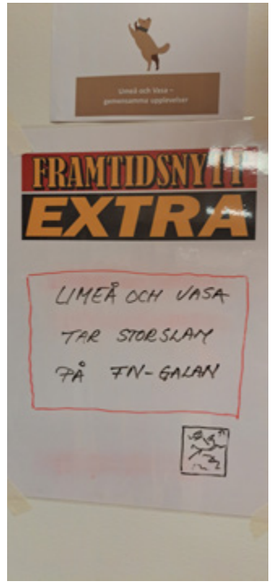
Vasa gymnasiumin ja Maja Beskowgymnasietin yhteinen hanke, *Att kombinera naturvetenskapliga studier med en elitidrottssatsning* (Luonnontieteellisten opintojen yhdistäminen huippu-urheiluun panostamiseen), ja hankeen puitteissa on tehty opintovierailuja. Myös uumajalainen Minervaskolan vieraili Vaasanseudun urheiluakatemiassa.

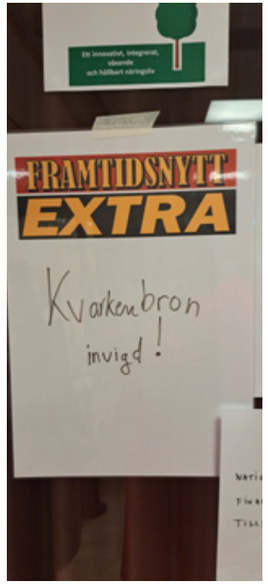
Vaasan kaupungin nuorisotoimenjohtaja ja yksi työllisyyspalvelujen palvelupäälliköistä osallistui job shadowingiin Uumajassa tarkkaillakseen kollegoidensa työskentelytapoja. Yksi selkeä ero kahden maan välillä on se, että Suomessa on erillinen nuorisolaki, kun taas Ruotsista vastaava lainsäädäntö puuttuu. Ero vaikuttaa siihen, kuinka nuorten osallistaminen ja vaikuttaminen järjestetään kunnissa, mikä herätti kiinnostavaa keskustelua tehokkuudesta ja metodivalinnoista. Lisäksi käynnistettiin *Erasmus+* hanke Vaasan nuorisopalvelujen ja Uumajan vapaa-ajanhallinnon välillä. Palvelupäällikkö havaitsi, että ruotsalaiset kokoukset olivat puhelimettomia ja niissä keskityttiin yhteen aiheeseen kerrallaan, mikä paransi keskustelujen rakentavuutta.

Visit yhtiöillä on ollut käynnissä markkinointikampanjoita ympäri vuoden, kuten talvi-, tapahtuma-, ruoka- ja kesäkampanjat sekä kyselytutkimukset. Lisäksi ne järjestivät kolme tiedotustilaisuutta Wasalinen myyntihenkilöstön kanssa. Monia yritysyhteistyöhön liittyviä toimenpiteitä ja myyntipanostuksia toteutettiin *Botnia Coastal Route* ja *Västerbotten Sweden* -hankkeiden puitteissa.

Mahdollisuudet ja yhteistyö olivat keskiössä Uumajan ja Vaasan yhteisessä strategiapäivässä, joka pidettiin Uumajassa 11.12.2025. Tilaisuudessa Uumajan ja Vaasan poliittiset päättäjät ja vastuuviranhaltijat kokoontuivat seuraamaan, arvioimaan ja kehittämään strategista yhteistyötä. Osallistujat perehtyivät painopisteryhmien raportteihin, jotka käsittelivät elinkeinoelämää, osaajien houkuttelua, kaupunki- ja elinympäristöjä sekä yhteisiä elämyksiä. Raporteista käydyt keskustelut

keskittyivät alueen kehittämiseen vuoteen 2035 saakka ja tämän kehityksen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Uumajan (6 henkilöä) ja Vaasan (5 henkilöä) edustajat osallistuivat 18.–21.4.2025 opintomatkalle Slovenian Nova Goricaan ja Italian Goriziaan. Toisen maailmansodan jälkeen solmitun rauhansopimuksen yhteydessä Gorizian kaupunki jaettiin kahteen osaan: Goriziaan ja Nova Goricaan. Kaupungit sijaitsevat nykyään kahdessa eri valtiossa, mutta ne ovat kehittäneet toimivia yhteistyömalleja valtioiden rajan yli. Gorizian kaupunki esitteli EGTC GO, joka vastasi Euroopan kulttuuripääkaupunki 2025-hankkeesta. EGTC GO on eurooppalainen alueellisen yhteistyön yhtymä, jonka Gorizia (Italia), Nova Gorica ja Šempeter-Vrtojba (Slovenia) perustivat vuonna 2011. Yhtymän tavoitteena on yhdistää rajat ylittävä alue, lisätä taloudellista kasvua ja parantaa elämänlaatua sekä purkaa hallinnollisia ja fyysisiä esteitä yhtenäisen taloudellis-kulttuurisen alueen luomiseksi. Opintomatka oli erittäin antoisa, ja oli opettavaista kuulla, miten nämä kaksi kuntaa ovat löytäneet yhteistyömuotoja yli valtionrajojen, suurelta osin EU:n tuen avulla ja EAYY:n puitteissa. Lisätietoja: EGTC GO

Viestintä

Vuonna 2025 yhteistyön näkyvyyttä vahvistettiin monipuolisesti. Digitaalista näkyvyyttä lisättiin molempien kaupunkien verkkosivuilla, intraneteissä ja LinkedIn-kanavissa, joissa nostettiin esiin hyviä yhteistyökäytäntöjä ja tuloksia.

Wasalinen kestävyystyötä tuotiin esiin useissa yhteyksissä, ja se kytkettiin luontevasti osaksi rajat ylittävää yhteistyötä. Samalla tehtiin näkyväksi myös kaupunkien välisiä strategisia hankkeita, kuten *Bothnia Green Energy*.

Stena Linen osakkuus Wasalinessa herätti kansainvälistä huomiota ja tarjosi uusia mahdollisuuksia tuoda esille Vaasan ja Uumajan yhteistyötä.

Melodifestivalen toimi viestinnällisenä viitekehyksenä vuonna 2025, kun pohjalainen KAJ voitti Ruotsin karsintakilpailun ja saunoi koko Euroopan kanssa. Tämä mahdollisti kevään aikana useita viestinnällisiä kokonaisuuksia, joissa myös kaupunkien välinen yhteistyö tuotiin esiin. Lisäksi Visit Vaasa järjesti saunateemaisen tapahtuman Uumajassa *Sinnenas vecka* tapahtuman yhteydessä syksyllä.

Strateginen yhteistyö on saanut lisää näkyvyyttä kummankin osapuolen verkkosivuilla. Vaasa.fi sivustolla on julkaistu Uumaja–Vaasa strategia sekä vuosittaiset raportit, joita on ollut saatavilla jo useiden vuosien ajan. Vastaavat tiedot löytyvät nyt myös umea.se sivustolta. Strategiatyöstä viestittiin lisäksi molempien kaupunkien intraneteissä.

Vuoden aikana tuotiin esiin useita kaupunkien välisiä vaihtoja ja kohtaamisia. Yksi esimerkki ovat salibandyseurat Thorengruppen ja TPS. Lisäksi toteutui yhteinen vierailu Sloveniaan ja Italiaan. Monet Vaasan työntekijät ovat olleet job shadowingissa Uumajassa, ja kokemukset on nostettu esiin Vaasan intranetissä.

Vaasassa toteutettu satamaterminaalin valokuvanäyttely täydentää Uumajassa aiemmin toteutettua kokonaisuutta. Näyttely parantaa matkustajien viihtyvyyttä ja tuo esille molempien kaupunkien omaleimaisia kohteita. Näyttelyä päivitetään säännöllisesti, millä vahvistetaan jatkuvaa ja elävää yhteyttä kaupunkiemme välillä.

Wasalinen digitaalisilla näytöillä esitettiin kohdennettua mainontaa Uumajasta ja lähialueilta tuleville matkailijoille. Mainonta sisälsi tietoa Vaasan museoista ja näyttelyistä maaliskuussa, toukokuussa ja syyskuussa. Kesäkaudella kesäkuusta elokuuhun näytettiin myös yleistä Vaasan kulttuuritarjontaa koskevaa mainontaa.

Merkittävä osa viestinnästä ja markkinoinnista toteutui myös hankkeiden ja painopisteryhmien toiminnan kautta.

Parempia yhdessä! Vuonna 2025 havaittiin myönteinen kehitys siinä, että monet työntekijät kummastakin kaupungista ovat tulleet aktiivisemmiksi näkyvyyden lisäämisessä omissa sosiaalisen median kanavissaan. Henkilökohtaiset kokemukset ja konkreettiset tapahtumat tukevat tehokkaasti kaupunkien välistä yhteistyötä koskevaa kokonaisviestintää. On tärkeää, että me kaikki tunnemme ylpeyttä tästä hienosta yhteistyöstä ja olemme halukkaita viestimään siitä. ●

UMEÅ KOMMUN

VAASA.
VASA.